

ผ่าตัด...เตรียมตัวอย่างไรให้ลูกน้อยปลอดภัย พ่อแม่ไว้กังวล

เมื่อลูกน้อยเจ็บป่วย ความวิตกกังวลย่อมเกิดขึ้นกับพ่อแม่ทุกท่าน และยังได้รับคำตอบจากแพทย์ว่าหนทางการรักษาแก้ปวดดวงใจของท่านคือการผ่าตัด ยิ่งทำให้ความกังวลนั้นเพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวีคูณ แล้วจะอย่างไรล่ะ เพื่อเป็นการคลายความกังวลให้กับท่าน เรามีคำตอบสำหรับกับคำถามที่พบบ่อยๆ เพื่อเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมสำหรับการพาลูกน้อยเข้ารับการผ่าตัด

การผ่าตัดอันตรายหรือไม่

คุณพ่อคุณแม่ควรปรึกษาและขอคำแนะนำจากศัลยแพทย์เกี่ยวกับสาเหตุของโรค วิธีการรักษา ผลดี-ผลเสียของการผ่าตัดและข้อมูลต่างๆ ซึ่งหากมีข้อสงสัยก็สามารถซักถามได้เต็มที่ เพื่อคลายความวิตกกังวลของผู้ปกครอง

เมื่อรู้กำหนดวันผ่าตัดแล้วทำอย่างไร

หากเป็นการผ่าตัดใหญ่(major surgery) หรือลูกน้อยมีโรคประจำตัว เช่น โรคปอด หอบหืด โรคหัวใจ เป็นต้น จะมีการนัดให้มานอนโรงพยาบาลอย่างน้อย 1 วันก่อนการผ่าตัดเพื่อเตรียมร่างกาย เจาะเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ และเตรียมสารน้ำ, เลือด, หรือส่วนประกอบของเลือดให้พร้อมสำหรับการผ่าตัด แต่หากเป็นการผ่าตัดเล็ก(minor surgery) ลูกน้อยแข็งแรงดี ก็ไม่จำเป็นต้องเจาะเลือดและสามารถพาลูกน้อยมาโรงพยาบาลในเช้าวันผ่าตัดได้ ทีมวิสัญญี จะทำหน้าที่อธิบายเรื่องการระงับความรู้สึกระหว่างผ่าตัด ผลข้างเคียงจากการระงับความรู้สึกและการระงับปวดหลังผ่าตัด

โดยปกติจะสั่งงดอาหารประมาณ 6 ชั่วโมงก่อนการผ่าตัด เพราะหากลูกน้อยดื่มน้ำ, นมหรือทานอาหารไปจะมีเศษอาหารหลงเหลืออยู่ในกระเพาะ เมื่อดมยาสลบอาจจะเกิดการสำลักอาหารสู่อุดและเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ หากลูกน้อยงอแงหิวนม อย่าใจอ่อนให้ดื่มน้ำ, นมหรืออาหาร เพราะเท่ากับเป็นการหยิบบ่อนอันตรายให้ลูกน้อย พ่อแม่และผู้ปกครองควรนำอาหารหรือขวดนมให้ห่างจากตัวเด็ก หรือเก็บซ่อนไปเลย และเบี่ยงเบนความสนใจลูกน้อยด้วยการเล่นของเล่นชิ้นโปรด วาดภาพระบายสี ตุ๊กการ์ตูน

ถึงวันผ่าตัดแล้วทำอย่างไรดี

ณ ห้องผ่าตัด พ่อแม่และลูกน้อยจะได้พบกับศัลยแพทย์ วิสัญญีแพทย์ วิสัญญีพยาบาล และพยาบาลห้องผ่าตัด ที่พร้อมให้การต้อนรับและดูแลลูกน้อย อย่างอบอุ่นและเป็นกันเอง ห้องพักรอกการผ่าตัดจะมีของเล่นหลากหลายชนิดให้ลูกน้อยของท่านเลือกเล่นได้ตามใจชอบ แถมบางอย่างก็มอบให้นำกลับบ้านได้อีกด้วย หรือจะนำของเล่นชิ้นโปรดมาเล่นด้วยก็ได้ นอกจากนี้ยังมีวิดีโอการ์ตูนที่กำลังเป็นที่นิยมเปิดให้ชมเพื่อความเพลิดเพลิน และผ่อนคลาย แต่ถ้าร้องไห้โยเย หรือซุกหัว ไม่คุ้นเคยกับคนแปลกหน้าก็จะได้รับยานอนหลับ เพื่อจะได้ผ่อนคลายก่อนเข้าห้องผ่าตัด

เมื่อถึงเวลาที่จะเข้าห้องผ่าตัดต้องทำอย่างไรบ้าง

แพทย์จะอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าห้องผ่าตัดพร้อมลูกน้อย จากนั้นวิสัญญีแพทย์ก็จะเริ่มทำให้ลูกน้อยหลับ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ดมยาสลบ โดยให้สูดดมผ่านทางหน้ากากหายใจ ทีมวิสัญญีจะชักชวนให้เป่าลูกโป่งที่บรรจุยาดมสลบ

โดยมีพ่อหรือแม่เป็นกองเชียร์ ยืนจับมือ โอบกอด ให้กำลังใจ ยิ่งเป่าได้ดี ลูกน้อยก็จะหลับได้เร็ว โดยยาสลบที่ สุดดมนั้นจะมีกลิ่นหอมหวาน ไม่ก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ และก็จะทำให้ค่อย ๆ หลับ อย่างมีความสุข

วิธีที่ 2 ฉีดยานำสลบเข้าหลอดเลือดดำแล้วลูกน้อยจะหลับทันที แต่วิธีนี้จะต้องใช้กับเด็กที่ไม่กลัวการฉีดยา และให้ความร่วมมือในการเปิดเส้นให้น้ำเกลือ

เมื่อลูกน้อยของคุณหลับแล้ว แพทย์จะให้พ่อแม่ออกมารอข้างนอกห้องผ่าตัด ส่วนลูกน้อยจะอยู่ในความดูแล ของทีมวิสัญญี มีการติดอุปกรณ์ติดตามสัญญาณชีพต่างๆ บนตัวลูกน้อย เพื่อตรวจการทำงานของหัวใจ วัด ออกซิเจนในเลือดจากปลายนิ้ว วัดความดันโลหิต หลังจากนั้นวิสัญญีแพทย์จะทำการฉีดยาหรือให้ยาระงับ ปวด เพื่อลดความเจ็บปวดจากการผ่าตัด ลูกน้อยจะหลับสบายจนการผ่าตัดเสร็จสิ้น

เมื่อการผ่าตัดเสร็จเรียบร้อย ลูกน้อยของคุณก็จะย้ายไปยังห้องพักฟื้น ทันทีที่เขาฟื้นจากยาสลบ คุณ พยาบาลจะตามให้พ่อแม่มาดูและอยู่เป็นกำลังใจในห้องพักฟื้น และภายหลังที่วิสัญญีแพทย์วินิจฉัยแล้วลง ความเห็นว่าอยู่ในภาวะปลอดภัย ก็จะย้ายไปยังหอพักผู้ป่วย ในกรณีที่อนุญาตให้กลับบ้าน ศัลยแพทย์แพทย์ ผู้ทำการผ่าตัดจะเป็นผู้สั่งยาให้ไปรับประทานที่บ้าน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของลูกน้อยใน ระหว่างพักฟื้น

เมื่อทราบขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนผ่าตัด ระหว่างผ่าตัด และหลังผ่าตัดแล้ว จะเห็นว่าพ่อแม่และผู้ปกครอง เป็นกำลังใจที่สำคัญของลูกน้อย ท่านเข้มแข็ง ลูกก็เข้มแข็ง นะคะ เป็นกำลังใจให้พ่อแม่ทุกท่านค่ะ

อาจารย์แพทย์หญิงวาสนา บุตรมางกุล
ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

27 เมษายน 2561